

Fremtidsministerierne

Efter det store politiske kompromis på det 20. århundredes hovedkonflikt: mere stat eller mere marked, er der dukket nye politiske konflikter op for det 21. århundrede. De nypolitiske identitetspartier har adresseret nogle af de væsentlige konflikter ved at politisere miljø, religion og nationalitet. Alle tre nypolitiske emner har været så væsentlige, at samtlige øvrige partier i folketinget har måttet forholde sig til emnerne og udvikle sin version af den nypolitiske dagsorden.

Men det er stadig vanskeligt for de gamle partier at finde en model for at diskutere de øvrige nye politiske spørgsmål uden at falde tilbage i den gamle hovedkonflikt: Stat eller marked. Velfærd eller skattelettelser. Det skyldes, at selvom liberalisterne ikke kunne drømme om at afvikle velfærdsstaten, og socialisterne ikke kunne finde på at afskaffe markedsøkonomien, ligger der stadig en reel politisk diskussion af, hvor *vægtningen* imellem stat og marked skal være.

Hvad der er behov for er en mekanisme, der kan forny og udvide den demokratiske samtale. Både om de velkendte 'gamle' temaer og balancen mellem stat og marked og om de nypolitiske emner. For der er faktisk kommet et større rum for politisk diskussion og handling, og der er brug for at tale om politik på en anden måde. Ellers ryger partimedlemmerne alt for nemt ned i de skabeloner, som den demokratiske samtale har været skåret over i mange år.

Det er derfor, at det er så nødvendigt at se politikudvikling og organisation som to forbundne kar. Hvis ikke ledelsen kan skabe rummet for debatlysten, så forsvinder debatten. Hvis ikke organisationen er opbygget, så der hele tiden sker en læringsproces på alle niveauer, så stivner partiet. Hvis ikke partiet italesætter det moderne hverdagslivs erfaringer, som meget forskellige mennesker gør sig i dag, så føler vælgerne med rette, at partiet er ude af trit med nutiden. Og hvis vælgerne ikke kan se, at der sker en spændstig og fremadrettet debat i partiet, hvorfor så melde sig ind? Med det resultat, at der sker en langsom forstening, som ender med partiets død.

Der er derfor ingen vej uden om for partiet, at det skal få fat i de nye rum for politisk diskussion. Den moderne verdens og hverdags problemer er i langt højere grad menneskeskabte i dag end tidligere. I opbygningen af velfærdssamfundet i det 20. århundrede handlede den demokratiske samtale især om, hvem der skulle have gavn af væksten og den øgede velstand. Sagt med andre ord: den politiske opgave handlede tidligere om at prioritere og fordele goder. Skulle arbejderklassen begunstiges gennem udbygning af en almen boligsektor med billige og sunde lejligheder? Skulle landbruget begunstiges gennem favorable skatteordninger på jord? Hvor skulle man starte med at bygge motorvejsnettet? Hvordan sikre telefonkabler ud til ethvert hjørne af Danmark?

Det kan såmænd være svært nok at blive enige om at fordele goder. Det er dog væsentligt lettere end at fordele menneskeskabte onder. Hvem skal betale prisen for, at trafikken nærmest er gået i stå ind til de store byer i myldretiden? Skal der bygges flere motorveje med mere miljøforurening til følge? Hvordan skal man forhindre, at almindelige mennesker ikke længere har råd til at bo i storbyerne? Hvordan skal forældrene nå at hente børnene i daginstitutionen inden lukketid, når transporten er så langsom – og daginstitutionerne lukker så tidligt? Skal sundhedstilstanden forbedres ved at forbyde rygning eller forbyde reklamer for fed mad? Hvordan skal kyllinger, svin og køer få et bedre dyreliv, når forbrugerne ikke gider betale for deres dyreres økologiske artsfæller? Hvad skal der gøres for at forhindre den sociale opsplitning i byerne, hvor folk flygter fra boligghettoer, ligeså snart de har råd til det?

Hver og et af de problemer, jeg har nævnt herover, er menneskeskabte problemer. Hvorfor der selvfølgelig også kan findes politiske løsninger. Men skal de politiske løsninger alene få løst det konkrete problem uden andre hensyn? Eller skal den politiske løsning også være socialt ansvarlig? Og bæredygtig overfor miljøet? Fordeling af onder er nogle af de meget vigtige nye hverdagslivsproblemer, som den demokratiske samtale og partiet skal kunne håndtere. Nye dagsordener, som ikke er blevet institutionaliseret endnu i den politiske debat, er emner, vi alle forholder os til: tid, rum, stress, mad og forebyggelse. Og vi har heller ikke helt fundet måden at diskutere de grundlæggende værdier, som partierne hviler deres visioner på, i forhold til det moderne samfund. Hvad betyder fx solidaritet i et stadigt mere opsplittet

samfund? Vel at mærke på en måde, så ordet ikke bare bliver brugt som en besværgelse uden nogen som helst politisk konsekvens?

Med den teknologiske udvikling, hvor det fx er muligt at flytte både mennesker og produkter langt væk på kort tid og med en stadig mere veluddannet og velhavende middelklasse, der selv har mulighed for at træffe en række valg, er mulighederne for politik blevet langt større. Og mere besværlige. Derfor er den demokratiske samtale i partiet og med partiet endnu vigtigere. Der er behov for, at partiet udvikler politiske eksperimentarier for at kunne diskutere det nye rum for politik – inden for partiets grundlæggende værdier og samfundsvisioner.

For at illustrere min pointe har jeg stiftet en række nye ministerier for at invitere til en anden slags demokratisk samtale i det politiske eksperimentarium. Ministerierne repræsenterer dilemmaer, emner og løsningsforslag, som et fremtidens Socialdemokrati kunne overveje at kaste sig over. Ministerlisten er ikke udtømmende, og alle er velkommen til at lege med i den virtuelle reformregering. Ministeriernes idéer står for egen regning, men uden mange og nyttige diskussioner med partifæller og mine netværk, var ministerierne og ministrenes idéer ikke blevet født.

Lad os kaste os ud i det politiske eksperimentarium. Læs om nogle af ministerierne her og vær med i debatten på www.virtueltfolkeparti.dk